

Pirkanmaan älykkäät kylätalot

Kylätaloagentit starttaavat

* * *

Älykkäät kylät kutsuvat -webinaari ti 8.4.2025

Pirkan Kylät ry

HANKE

Pirkanmaan älykkäät kylätalot

Kestäviä ratkaisuja ja yhteisöllistä resilienssiä

Mistä on kyse?

- Kylien älykkyyden nosto (Euroopan komission tavoite).
- Vahvistetaan erilaisin toimin ja ratkaisuin maaseudun paikallisyhteisöjen kestävyyttä, varautumista ja turvallisuutta.
- Hankkeen myötä kylien, kylätalojen ja pirkanmaalaisen maaseudun turvallisuus, kriisinkestävyys ja yhteisöllinen resilienssi paranee.
- Turvallisuus perustuu yhdessä tekemiseen, osaamiseen ja varautumiseen
→ sitä rakennetaan meidän jokaisen teoilla joka päivä asuinpaikasta riippumatta

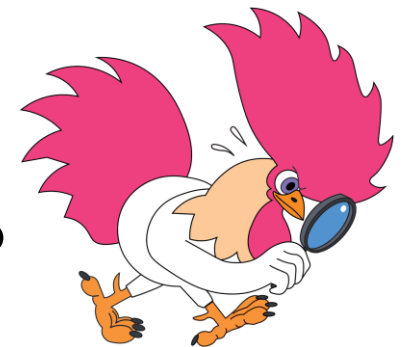

HANKE

Pirkanmaan älykkäät kylätalot

Kestäviä ratkaisuja ja yhteisöllistä resilienssiä

- Toimialueena Pirkanmaan maaseutu: 23 kuntaa, 300 kylää ja 200 kylätaloa
- Hallinnoijana on Pirkan Kylät ry. Toteuttajakumppaneina ovat kuusi Pirkanmaalla vaikuttavaa Leader-ryhmää
- Yhteistyökumppaneina ovat mm. maakunnan kylät ja kunnat, Pirkanmaan liitto, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tampereen yliopisto ja Suomen Kylät ry
- 3-vuotinen hanke, päättyy 31.12.2027
- Hanketta rahoittaa Pirkanmaan Ely-keskus ja Euroopan maaseuturahasto

Mihin kylillä varaudutaan?

normaaliolot

- ✓ naapuriapu ja huolenpito haavoittuvassa asemassa olevista kyläläisistä
- ✓ yksinäisyys

Myös aivan "tavallinen" kylätoiminta ja ihmisten toiminta yhdessä vahvistaa

- ✓ yhteisöllisyyttä
- ✓ osallisuutta
- ✓ luottamusta
- ✓ yhteisöllistä resilienssiä
- ✓ henkistä kriisinkestävyyttä

"pehmeä" turvallisuus

lyhytkestoinen häiriö tai kriisi

- ✓ myrskytuhojen raivaus
- ✓ sähkökatko
- ✓ vesihuollon häiriö
- ✓ liikenneonnettomuus
- ✓ tulipalo
- ✓ kadonneen henkilön etsintä
- ✓ haavoittuvassa asemassa olevien kyläläisten tilanteen tsekkaaminen esim. myrskyn jälkeen
- ✓ kännykät eivät toimi, nettiyhteydet nurin

pidempiaikainen häiriö tai kriisi

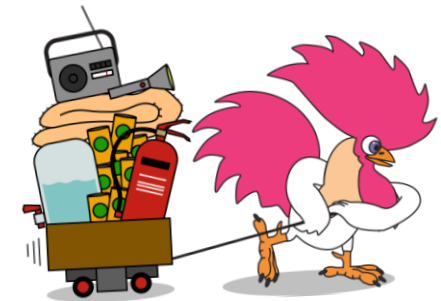
- ✓ pitkäaikainen sähkökatko tai häiriö vesihuollossa
- ✓ laaja maastopalo, evakuoinnit mahdollisia
- ✓ perhe menettää kodin tulipalossa
- ✓ vakava ympäristövahinko
- ✓ vakava epidemia tai pandemia
- ✓ haasteita päivittäistavara-ahuollossa
- ✓ kännykät eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin

poikkeusolot

- ✓ sotilaallinen uhka tai hyökkäys
- ✓ valtiojohdon julistama poikkeustila, valmiuslaki
- ✓ väestön siirtymistä ja evakuoiteja: osalta alueita siirrytään pois, osa alueista vastaanottaa väestöä
- ✓ väestönsuojelu ja huoltovarmuus harvaan asutuilla alueilla

"kova" turvallisuus

Kylätalon tai kylän muun yhteisöllisen tilan käyttötarkoituksia voi olla monenlaisia. Siksi myös nämä tilat voivat olla monenlaisia.

Näin varaudutaan! Case: Lantula

- Lantulan seudun kyläyhdistys ry, Sastamala
- Suomen Vuoden Kylä 2021
- Näin Lantulassa varaudutaan: häiriötilanteita ja hyviä toimintamalleja
 - Myrsky, kaatuneita puita tiellä - listaus moottorisahan ja traktorin omistavista kyläläisistä
 - Katkos vedenjakelussa – kylätalolla vesijakelua
 - Tulipalo - tukea, apua ja suojaa
 - Laaja ja pitkä sähkökatko - tarkastuskäynnit vastuualueittain
 - Koronapandemia - ruokakauppa-apua vastuualueittain

Kylätalo tai kylän muu vastaava yhteisöllinen tila voi toimia

- ✓ kyläläisten kokoontumis- ja tiedotuspaikkana erilaisissa häiriö- tai kriisitilanteissa
- ✓ tukikohtana sähkökatkon, ympäristövahingon, kemikaalionnettomuuden, laajan tulipalon tms. aikana
- ✓ vesihuollon häiriöissä puhtaan veden jakelupisteenä
- ✓ kylän asukkaiden (esimerkiksi vanhusten) evakuointi- tai hätmajoituskohteena esimerkiksi pitkäkestoisen sähkökatkon aikana
- ✓ laajempien evakuointitilanteiden tukikohtana ja majoituspaikkana
- ✓ viranomaisten, SPR:n tai Vapepan johto/huoltokeskuksena onnettomuus- tai etsintätilanteessa
- ✓ häiriö- ja kriisitilanteiden varustevarastona

Häiriötilanteen sattuessa: kylätalojen varustelistaa

- ✓ tie perille
- ✓ talvilämmin tai lämmitettävissä kohtuullisen ajan kuluessa
- ✓ tulisijat, riittävästi polttopuita
- ✓ sähköistetty, aggregaatti tai valmius kytkennälle
- ✓ sisä-WC / ulkokäymälä
- ✓ puhdistuspyyhkeitä
- ✓ juokseva vesi / porakaivo; pumpun toiminta varmistettu sähkökatkoissa
- ✓ varakanisteri polttoainetta
- ✓ invaramppi / luiska
- ✓ kylmäkalusto
- ✓ vesikanistereita, kannellisia sankoja
- ✓ keittiö, vararatkaisuna kaasuliesi ja pullot
- ✓ ulkona grillikota / laavu ruuan valmistukseen
- ✓ retkikeittimiä, hiiligrillejä
- ✓ kertakäyttöastioita
- ✓ kolmen päivän kotivara
- ✓ hyvin säilyvää, kylmänä syötävää ruokaa
- ✓ villasukkia
- ✓ makuualustoja, makuupusseja, huopia
- ✓ tulitikut, tulentekovälineet, kynttilöitä
- ✓ taskulamppuja ja led-lyhtyjä
- ✓ paristoja
- ✓ isoja ulkotulia
- ✓ vedenpuhdistustabletteja
- ✓ roskapusseja ja jätesäkkejä
- ✓ teippiä ja muovia ilmanvaihtoaukkojen ja ikkunoiden tiivistämiseen (laskeumalta suojautuminen)
- ✓ patteriradio
- ✓ paristoja
- ✓ varavirtalähde powerbank
- ✓ alkusammutusvälineet
- ✓ ensiapuvälineet
- ✓ työkaluja, ilmastointiteippiä
- ✓ kyläradio
- ✓ sydäniskuri

Kylätalokartoitus / tietokoonti

Kylätaloista tai muista kylien yhteisöllisistä tiloista koottavia tietoja – syksy 2025

- Kiinteistön nimi ja osoite
- Kylä ja kunta
- Kiinteistön omistaja
- Yhteyshenkilö(t), yhteystiedot
- Rakennusvuosi, rakennuspinta-ala ja suurin sallittu henkilömäärä
- Tie ja kulkuyhteydet
- Lämmitysmuoto/-muodot
- Sähköntuotanto häiriötilanteissa: aggregaatti / aurinkopaneelit / tuulivoimala
- Kaivo, puhdas juomavesi
- Ulkokäymälä
- Viestintävälineet (valokuitu, kyläradio jne.)
- Millaisiin häiriö-, kriisi- tai poikkeustilanteiden käyttötarkoituksiin talo soveltuu?

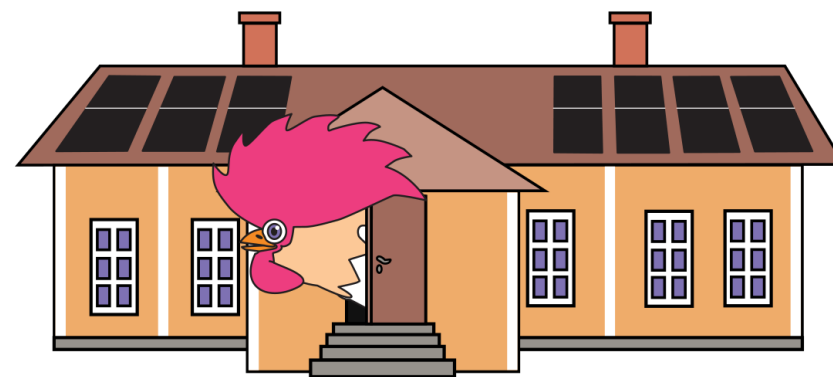
Näkökulmana on paikallisen yhteisön varautuminen erilaisiin häiriö-, kriisi- ja poikkeustilanteisiin

- **tärkeä lähtökohta on, millaisissa tilanteissa näitä yhteisöllisiä tiloja kylillä tarvitaan ja millaisiin tarpeisiin tilat soveltuvat**

Miten varautumista ja turvallisuutta edistetään kylillä?

→ Kylätaloagentit

- KONSEPTI: Uudenlainen toimintamalli, jossa hankkeen vetäjän tukena toimii neljä ostopalvelulla hankittavaa henkilöresurssia eri puolilla Pirkanmaata v. 2025 ja 2026
- Agenttien päätehtävänä on jalkauttaa hanketta laajalle kentälle ja esitellä keinoja, joilla kylien ja kylätalojen kestävyyttä, varautumista ja turvallisuutta voidaan vahvistaa
 - Esim. kyläturvallisuuskysely, kylätalon energiaremontin suunnittelu, kylätalon varustelistan läpikäynti, pienet ja keskisuuret investoinnit jne.

Kylätaloagentit

- Agenttitoiminnan käynnistäminen:
 - tarjouspyynnöt tammikuussa
 - valinnat helmikuussa (21 tarjousta); kriteereinä aktivointisuunnitelma ja hakijan osaaminen
 - toiminnan tarkempi suunnittelu maalis-huhtikuussa + hankkeen esittelyä ja kylien kontaktointia
 - agenttitoiminta alkaa keväällä, pääpaino syksyssä
 - toiminta jatkuu vuonna 2026, uusi kilpailutus
- Vuoden 2025 aikana Pirkanmaalla toteutetaan 50 kylien aktivointitilaisuutta!

**KYLÄTALOAGENTIT
VALITTU!**

**HEIDI TANHUA OY
TMI ERÄPÄIVÄPALVELU
RATAMO CONSULTING OY
METSÄNNEITO / HANNA ALANEN**

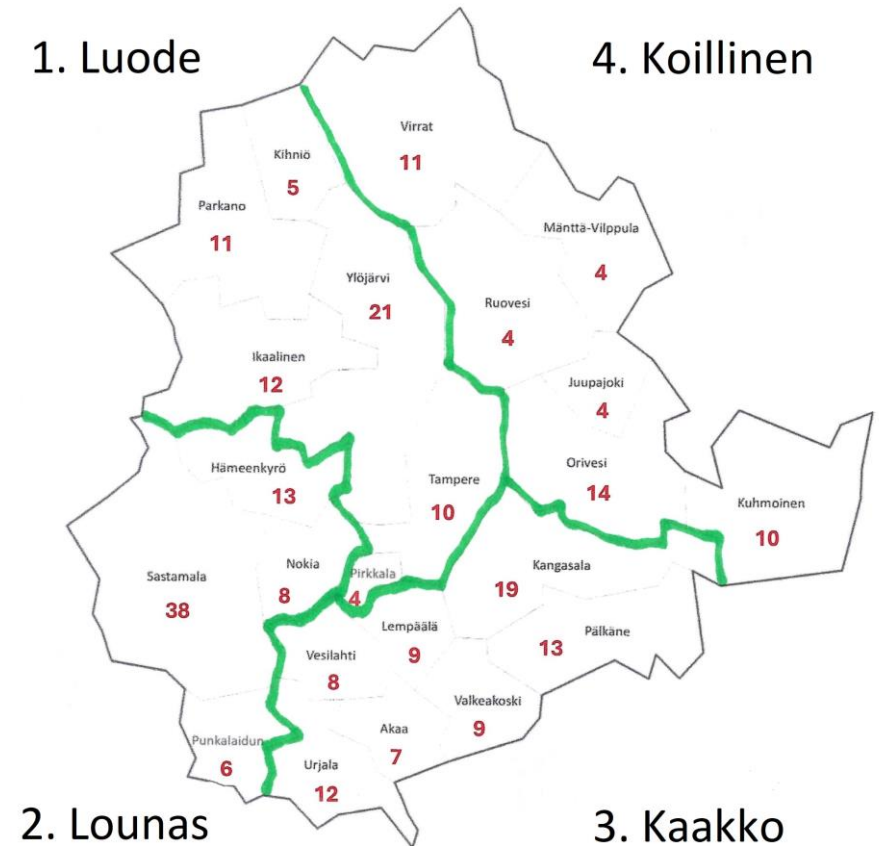
 Pirkan Kylät

 Euroopan unionin
osarahoittama

Kylätaloagentit

AGENTTIEN TOIMINTA-ALUEET

- Pyritty keskenään samankokoisiin alueisiin (pinta-ala sekä kuntien ja kylien lukumäärä). Kartan luvut kertovat toiminnallisten kylien lukumäärän.
- **Alue 1. Heidi Tanhua Oy** (kunnat: Ikaalinen, Kihniö, Parkano, Pirkkala, Tampere ja Ylöjärvi)
- **Alue 2. Tmi Eräpäiväpalvelu / Heidi Rannikko** (kunnat: Hämeenkyrö, Nokia, Punkalaidun ja Sastamala)
- **Alue 3. Metsänneito / Hanna Alanen** (kunnat: Akaa, Kangasala, Lempäälä, Pälkäne, Urjala, Valkeakoski ja Vesilahti)
- **Alue 4. Ratamo Consulting Oy / Annika Liikamaa** (kunnat: Juupajoki, Kuhmoinen, Mänttä-Vilppula, Orivesi, Ruovesi ja Virrat)

Yhteys

Pirkanmaan älykkäät kylätalot -hanke

Jani Hanhijärvi
Projektipäällikkö
Pirkan Kylät ry

jani.hanhijarvi@pirkankylat.fi

040 197 8231

pirkankylat.fi

facebook.com/pirkankylat

instagram.com/pirkankylat

